

Onko kirja ylellisyyshaitake?

Kirja-alalla on paljon valoa ja roihua, mutta yksin emme jaksa soihtua kantaa.

Kirjailijoiden mielenterveys on tunnetusti särkyvää sorttia – herkkävaistoisuus kuuluu ammatin luonteeseen. Nyt mieltäni huojuttaa huomata, miten vähäpätöisenä yhteiskunta kirjailijan työtä pitää.

Olen itsekin huomannut, että kirjailijoille tullaan pahoittelemaan kirjamessuilla, ettei aiota kirjoja enää ostaa, sillä ne eivät mahdu mihinkään (kymmenes sisustustyyne mahtuu). Rovien sijaan monet kirjat päätyvät ekovillaksi (lohtu sekin). Kokonaisen kirjan lukemista paljoksutaan – ei pysty, ei kykene! Uuden kirjakaupan perustajaa nimitellään lehtiartikkeleissa hulluksi. Ylen televisiotarjonnassa ei näy säännöllistä kirjaohjelmaa.

Uusimpana: hallitus aikoo korottaa kirjojen arvonlisäveroa kymmenestä prosentista neljääntoista – vero nousisi kerralla 40 prosenttia. Koska kirja-ala on pieni, nostosta kassa ei juuri kartu. Liekö siis kirja päättäjien mielestä sikarin kaltainen ylellisyyshaitake, josta kuluttajaa ohjataan pysymään kaukana?

Jatkuvan vastatuuleen soutamisen voisi kuitata ammatinvalintakysymykseksi ja vaihtaa tointa – ellei itse tajuaisi, että tässä ollaan isompien asioiden vartijoina kuin oman elannon!

Kirjallisuus kannattelee kieltä, kulttuurin kivijalkaa. Millaisena suomalainen kulttuuri näyttäytyisi suomen kielen unohduttua? Tutkimusten mukaan lukutaidon hapertuminen näkyy jo kirjoitus- ja ajattelutaidon heiveröitymisinä. Ilman kunnollista kirjoitus- ja ajattelutaitoa esimerkiksi nettikeskustelut uhkaavat ajatua meuhkaamiseen ja vihapuheeseen, mikä voi pahimmillaan johtaa yhteiskuntarauhan järkkymiseen. Lukeminen tukee kokonaisuuksien hallintaa, toisen ihmisen ja elonkehän ymmärtämistä (ja on ihanaa).

Kirja-alalla on myös paljon valoa ja roihua, mutta yksin emme jaksa soihtua kantaa. Tarvitaan valtiota, tukijoita, lukijoita, Sinua.